

acordo da maioría sobre o alcance da estimación da pretensión, decidirá o presidente.

Artigo 27. Prazo para dítar o laudo.

1. O prazo para dítar un laudo non será superior a catro meses desde o día seguinte ao da resolución do presidente da xunta arbitral pola cal acorde o inicio do procedemento.

2. Se as partes lograsen un acordo conciliatorio unha vez iniciado o procedemento arbitral, o prazo para dítar o laudo será de quince días desde que se alcanzase aquel.

Artigo 28. Forma, contido e notificación do laudo.

1. No relativo á forma e contido dos laudos será de aplicación o disposto na Lei 60/2003, do 23 de decembro, de arbitraje, tendo en conta que non poderán ser obxecto de recurso de alzada ou potestativo de reposición e someteranse tamén ás previsións da dita lei en canto á súa anulación e execución e demais intervencións xudiciais de apoio e control da arbitraje.

2. O secretario da xunta arbitral é responsable da notificación do laudo.

Disposición adicional primeira. Garantía de accesibilidade do sistema arbitral.

Os procesos, procedementos, comunicacións, notificacións e, en xeral, os fluxos de información que integran o sistema arbitral regulado neste real decreto deberán ser accesibles para as persoas con discapacidade.

Disposición adicional segunda. Arbitraje unipersonal.

Das arbitrajes en que a contía da pretensión sexa inferior a tres mil euros coñecerá un só árbitro, designado polas administracións públicas entre o persoal ao seu servizo incluído na lista de árbitros acreditados que asumirá as facultades que neste real decreto se lle asignan ao presidente do colexio arbitral.

En todo caso, o presidente da xunta arbitral poderá acordar a designación dun colexio arbitral, coa composición sinalada no artigo 12 deste real decreto.

Disposición adicional terceira. Medios materiais e persoais.

O Ministerio de Tráballo e Asuntos Sociais atenderá cos seus propios medios materiais e persoais a posta en marcha e o funcionamento da Xunta Arbitral Central de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal.

O Ministerio de Tráballo e Asuntos Sociais e as correspondentes administracións públicas facilitarán os medios materiais e persoais necesarios para a posta en marcha das xuntas arbitrais, nos termos dispostos nos correspondentes convenios de colaboración.

Disposición adicional cuarta. Constitución da Xunta Arbitral Central de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal.

No prazo máximo de seis meses desde a entrada en vigor deste real decreto, constituirase a Xunta Arbitral Central de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal.

Disposición adicional quinta. Protección de datos de carácter persoal.

No procedemento regulado neste real decreto, así como no funcionamento dos rexistros previstos nel, terase en conta o disposto na Lei orgánica 15/1999, do 13 de setembro, de protección de datos de carácter persoal, e as súas disposicións complementarias.

Disposición derradeira primeira. Normas de aplicación supletoria.

1. No non previsto neste real decreto, serán de aplicación a Lei 60/2003, do 23 de decembro, de arbitraje e as súas normas de desenvolvemento, en particular no relativo á notificación, ao procedemento arbitral e aos seus efectos.

2. Así mesmo, será de aplicación supletoria a Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, naqueles aspectos relativos ao funcionamento dos órganos colexiados e ás normas respecto aos convenios de colaboración entre a Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos e as administracións das comunidades autónomas.

Disposición derradeira segunda. Título competencial.

Este real decreto dítase ao abeiro da competencia do Estado en materia de lexislación procesual, conforme o artigo 149.1.6.^a da Constitución.

Disposición derradeira terceira. Habilitación para o desenvolvemento regulamentario.

Facúltase o ministro de Tráballo e Asuntos Sociais, no ámbito das súas competencias para dítar as disposicións necesarias para a execución e desenvolvemento do disposto neste real decreto.

Disposición derradeira cuarta. Entrada en vigor.

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 1 de decembro de 2006.

JUAN CARLOS R.

A vicepresidenta primeira do Goberno
e ministra da Presidencia,

MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

XEFATURA DO ESTADO

21990 LEI 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia. («BOE» 299, do 15-12-2006.)

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

1. A atención ás persoas en situación de dependencia e a promoción da súa autonomía persoal constitúe un dos principais retos da política social dos países desenvolvidos. O reto non é outro que atender as necesidades daquelas persoas que, por se atoparen en situación de especial vulnerabilidade, requiren apoios para desenvolver as actividades esenciais da vida diaria, alcanzar unha maior autonomía persoal e poder exercer plenamente os seus dereitos de cidadanía.

En outubro de 2003 aprobouse no Pleno do Congreso dos Deputados a Renovación do Pacto de Toledo cunha recomendación adicional 3.ª que expresa: «resulta, por tanto, necesario configurar un sistema integrado que aborde desde a perspectiva de globalidade do fenómeno da dependencia e a Comisión considera necesaria unha pronta regulación en que se recolla a definición de dependencia, a situación actual da súa cobertura, os retos previstos e as posibles alternativas para a súa protección».

O recoñecemento dos dereitos das persoas en situación de dependencia foi posto de relevo por numerosos documentos e decisións de organizacións internacionais, como a Organización Mundial da Saúde, o Consello de Europa e a Unión Europea. En 2002, baixo a presidencia española, a Unión Europea decidiu tres criterios que debían rexer as políticas de dependencia dos Estados membros: universalidade, alta calidade e sustentabilidade no tempo dos sistemas que se implanten.

As conclusións do informe da subcomisión sobre o estudo da situación actual da discapacidade, do 13 de decembro de 2003, coinciden na necesidade de configurar un sistema integral da dependencia desde unha perspectiva global coa participación activa de toda a sociedade.

En España, os cambios demográficos e sociais están a producir un incremento progresivo da poboación en situación de dependencia. Por unha parte, é necesario considerar o importante crecemento da poboación de máis de 65 anos, que se duplicou nos últimos 30 anos, para pasar de 3,3 millóns de persoas en 1970 (un 9,7 por cento da poboación total) a máis de 6,6 millóns en 2000 (16,6 por cento). A iso hai que engadir o fenómeno demográfico denominado «envellecemento do envellecemento», é dicir, o aumento do colectivo de poboación con idade superior a 80 anos, que se duplicou en só vinte anos.

Ambas as dúas cuestións conforman unha nova realidade da poboación maior que leva consigo problemas de dependencia nas últimas etapas da vida para un colectivo de persoas cada vez máis amplo. Así mesmo, diversos estudos poñen de manifesto a clara correlación existente entre a idade e as situacións de discapacidade, como mostra o feito de que máis do 32% das persoas maiores de 65 anos teñan algún tipo de discapacidade, mentres que esta porcentaxe se reduce a un 5% para o resto da poboación.

A esta realidade, derivada do envellecemento, débese engadir a dependencia por razóns de enfermidade e outras causas de discapacidade ou limitación, que se incrementou nos últimos anos polos cambios producidos nas taxas de supervivencia de determinadas enfermidades crónicas e alteracións conxénitas e, tamén, polas consecuencias derivadas dos índices de sinistralidade viaria e laboral.

Un 9% da poboación española, segundo a Enquisa sobre discapacidades, deficiencias e estado de saúde de 1999, presenta algunha discapacidade ou limitación que lle causou, ou pode chegar a causar, unha dependencia para as actividades da vida diaria ou necesidades de apoio para a súa autonomía persoal en igualdade de oportunidades. Para este colectivo lexislouse recentemente coa Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade

de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade.

2. A atención a este colectivo de poboación convértese, pois, nun reto ineludible para os poderes públicos, que require unha resposta firme, sostida e adaptada ao actual modelo da nosa sociedade. Non hai que esquecer que, ata o de agora, foron as familias e en especial as mulleres as que tradicionalmente asumiron o coidado das persoas dependentes, constituíndo o que deu en chamarse o «apoio informal». Os cambios no modelo de familia e a incorporación progresiva de case tres millóns de mulleres, na última década, ao mercado de traballo introducen novos factores nesta situación, que fan imprescindible unha revisión do sistema tradicional de atención para asegurar unha axeitada capacidade de prestación de coidados a aquelas persoas que os necesitan.

O propio texto constitucional, nos seus artigos 49 e 50, refírese á atención a persoas con discapacidade e persoas maiores e a un sistema de servizos sociais promovido polos poderes públicos para o benestar dos cidadáns. Se en 1978 os elementos fundamentais dese modelo de Estado do benestar se centraban, para todo cidadán, na protección sanitaria e da Seguridade Social, o desenvolvemento social do noso país desde entón veu situar a un nivel de importancia fundamental os servizos sociais, desenvolvidos fundamentalmente polas comunidades autónomas, con colaboración especial do terceiro sector, como cuarto pilar do sistema de benestar, para a atención ás situacións de dependencia.

Por parte das administracións públicas, as necesidades das persoas maiores, e en xeral dos afectados por situacións de dependencia, foron atendidas ata o de agora, fundamentalmente, desde os ámbitos autonómico e local, e no marco do Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais, no cal participa tamén a Administración xeral do Estado, e dentro do ámbito estatal, os plans de acción para as persoas con discapacidade e para persoas maiores. Por outra banda, o sistema de Seguridade Social veu asumindo algúns elementos de atención, tanto na asistencia a persoas maiores coma en situacións vinculadas á discapacidade: grande invalidez, complementos de axuda a terceira persoa na pensión non contributiva de invalidez e da prestación familiar por fillo a cargo con discapacidade; así mesmo, as prestacións de servizos sociais en materia de reeducación e rehabilitación a persoas con discapacidade e de asistencia ás persoas maiores.

É un feito indubidable que as entidades do terceiro sector de acción social veñen participando desde hai anos na atención ás persoas en situación de dependencia e apoiando o esforzo das familias e das corporacións locais neste ámbito. Estas entidades constitúen unha importante malla social que prevén os riscos de exclusión das persoas afectadas.

A necesidade de lles garantir aos cidadáns, e ás propias comunidades autónomas, un marco estable de recursos e servizos para a atención á dependencia e a súa progresiva importancia, leva agora o Estado a intervir neste ámbito coa regulación contida nesta lei, que a configura como unha nova modalidade de protección social que amplía e complementa a acción protectora do Estado e do sistema da Seguridade Social.

Trátase agora de configurar un novo desenvolvemento dos servizos sociais do país que amplíe e complemente a acción protectora deste sistema, potenciando o avance do modelo de Estado social que consagra a Constitución española, potenciando o compromiso de todos os poderes públicos en promover e dotar os recursos necesarios para facer efectivo un sistema de servizos sociais de calidade, garantistas e plenamente universais. Neste sentido, o Sistema de Atención da Dependencia é un dos instrumentos fundamentais para mellorar a situa-

ción dos servizos sociais no noso país, respondendo á necesidade da atención ás situacións de dependencia e á promoción da autonomía persoal, a calidade de vida e a igualdade de oportunidades.

3. Esta lei regula as condicións básicas de promoción da autonomía persoal e de atención ás persoas en situación de dependencia mediante a creación dun sistema para a autonomía e atención á dependencia (SAAD), coa colaboración e participación de todas as administracións públicas.

O sistema ten por finalidade principal a garantía das condicións básicas e a previsión dos niveis de protección a que se refire esta lei. Para tal efecto, serve de canle para a colaboración e participación das administracións públicas e para optimizar os recursos públicos e privados dispoñibles. Deste modo, configura un dereito subxectivo que se fundamenta nos principios de universalidade, equidade e accesibilidade, desenvolvendo un modelo de atención integral ao cidadán, ao cal se lle reconece como beneficiario a súa participación no sistema e que administrativamente se organiza en tres niveis.

Neste sentido a competencia exclusiva do Estado para a regulación das condicións básicas que garantan a igualdade de todos os españois no exercicio dos dereitos e no cumprimento dos deberes constitucionais (artigo 149.1 CE), xustifica a regulación, por parte desta lei, das condicións básicas de promoción da autonomía persoal e de atención ás persoas en situación de dependencia mediante a creación dun sistema para a autonomía e atención á dependencia coa colaboración e participación de todas as administracións públicas, e con pleno respecto das competencias que estas asumisen en materia de asistencia social en desenvolvemento do artigo 148.1.20 da Constitución.

A lei establece un nivel mínimo de protección, definido e garantido financeiramente pola Administración xeral do Estado. Así mesmo, como un segundo nivel de protección, a lei considera un réxime de cooperación e financiamento entre a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas mediante convenios para o desenvolvemento e aplicación das demais prestacións e servizos que se recollen na lei. Finalmente, as comunidades autónomas poderán desenvolver, se así o estiman oportuno, un terceiro nivel adicional de protección aos cidadáns.

A propia natureza do obxecto desta lei require un compromiso e unha actuación conxunta de todos os poderes e institucións públicas, polo que a coordinación e cooperación coas comunidades autónomas é un elemento fundamental. Por iso, a lei establece unha serie de mecanismos de cooperación entre a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas, entre os cales destaca a creación do Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia. No seu seo débense desenvolver, a través do acordo entre as administracións, as funcións de acordar un marco de cooperación interadministrativa, a intensidade dos servizos do catálogo, as condicións e contía das prestacións económicas, os criterios de participación dos beneficiarios no custo dos servizos ou o baremo para o recoñecemento da situación de dependencia, aspectos que deben permitir o posterior despregamento do sistema a través dos correspondentes convenios coas comunidades autónomas.

Trátase, pois, de desenvolver, a partir do marco competencial, un modelo innovador, integrado, baseado na cooperación interadministrativa e no respecto ás competencias.

O financiamento virá determinado polo número de persoas en situación de dependencia e dos servizos e prestacións previstos nesta lei, polo que esta será estable, suficiente, sostida no tempo e garantida mediante a corresponsabilidade das administracións públicas. En todo caso, a Administración xeral do Estado garantiralles

o financiamento ás comunidades autónomas para o desenvolvemento do nivel mínimo de protección para as persoas en situación de dependencia recollidas nesta lei.

O sistema atenderá de forma equitativa todos os cidadáns en situación de dependencia. Os beneficiarios contribuirán economicamente ao financiamento dos servizos de forma progresiva en función da súa capacidade económica, tendo en conta para iso o tipo de servizo que se presta e o seu custo.

O sistema garantizará a participación das entidades que representan as persoas en situación de dependencia e as súas familias nos seus órganos consultivos.

Recoñecerase tamén a participación dos beneficiarios no sistema e a complementariedade e compatibilidade entre os diferentes tipos de prestacións, nos termos que determinen as normas de desenvolvemento.

4. A lei estrutúrase nun título preliminar; un título primeiro con cinco capítulos; un título segundo con cinco capítulos; un título terceiro; dezaseis disposicións adicionais; dúas disposicións transitorias e nove disposicións derradeiras.

No seu título preliminar recolle as disposicións que se refiren ao obxecto da lei e os principios que a inspiran, os dereitos e obrigas das persoas en situación de dependencia, e os titulares deses dereitos.

O título I configura o Sistema de Atención á Dependencia, a colaboración e participación de todas as administracións públicas no exercicio das súas competencias, a través dos diversos niveis de protección en que administrativamente se organizan as prestacións e os servizos. A necesaria cooperación entre administracións concrétese na creación dun Consello Territorial do Sistema, en que poderán participar as corporacións locais e a aprobación dun marco de cooperación interadministrativa que se desenvolverá mediante convenios con cada unha das comunidades autónomas. Así mesmo, regúlanse as prestacións do Sistema e o catálogo de servizos, os graos de dependencia, os criterios básicos para a súa valoración, así como o procedemento de recoñecemento do dereito ás prestacións.

O título II regula as medidas para asegurar a calidade e a eficacia do sistema, con elaboración de plans de calidade e sistemas de avaliación, e con especial atención á formación e cualificación de profesionais e coidadores. Neste mesmo título regúlase o sistema de información da dependencia, o Comité Consultivo do sistema en que participarán os axentes sociais e dótase do carácter de órganos consultivos os xa creados, Consello Estatal de Persoas Maiores e do Consello Nacional da Discapacidade e Consello Estatal de Organizacións non Governamentais de Acción Social.

Por último, regúlanse no título III as normas sobre infraccións e sancións vinculadas ás condicións básicas de garantía dos dereitos dos cidadáns en situación de dependencia.

As disposicións adicionais introducen os cambios necesarios na normativa estatal que derivan da regulación desta lei. Así realízanse referencias en materia de Seguridade Social dos coidadores non profesionais, na Lei do imposto sobre a renda das persoas físicas, na normativa sobre discapacidade, grande invalidez e necesidade de axuda de terceira persoa, e prevense as modificacións necesarias para regular a cobertura privada das situacións de dependencia.

A disposición transitoria primeira regula a participación financeira do Estado na posta en marcha do sistema nun período transitorio ata o ano 2015, de acordo coas previsións do calendario de aplicación da lei que se contén na disposición derradeira primeira.

TÍTULO PRELIMINAR

Disposicións xerais

Artigo 1. *Obxecto da lei.*

1. Esta lei ten por obxecto regular as condicións básicas que garantan a igualdade no exercicio do dereito subxectivo de cidadanía á promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, nos termos establecidos nas leis, mediante a creación dun Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, coa colaboración e participación de todas as administracións públicas e a garantía pola Administración xeral do Estado dun contido mínimo común de dereitos para todos os cidadáns en calquera parte do territorio do Estado español.

2. O Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia responderá a unha acción coordinada e cooperativa da Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas, que conterà medidas en todas as áreas que afectan as persoas en situación de dependencia, coa participación, se é o caso, das entidades locais.

Artigo 2. *Definicións.*

Para os efectos desta lei, enténdese por:

1. Autonomía: a capacidade de controlar, afrontar e tomar, por propia iniciativa, decisións persoais verbo de como vivir de acordo coas normas e preferencias propias así como de desenvolver as actividades básicas da vida diaria.

2. Dependencia: o estado de carácter permanente en que se atopan as persoas que, por razóns derivadas da idade, a enfermidade ou a discapacidade, e ligadas á falta ou á perda de autonomía física, mental, intelectual ou sensorial, precisan da atención doutra ou doutras persoas ou axudas importantes para realizaren actividades básicas da vida diaria ou, no caso das persoas con discapacidade intelectual ou enfermidade mental, doutros apoios para a súa autonomía persoal.

3. Actividades Básicas da Vida Diaria (ABVD): as tarefas máis elementais da persoa, que lle permiten desenvolverse cun mínimo de autonomía e independencia, tales como: o coidado persoal, as actividades domésticas básicas, a mobilidade esencial, recoñecer persoas e obxectos, orientarse, entender e executar ordes ou tarefas sinxelas.

4. Necesidades de apoio para a autonomía persoal: as que requiren as persoas que teñen discapacidade intelectual ou mental para faceren efectivo un grao satisfactorio de autonomía persoal no seo da comunidade.

5. Coidados non profesionais: a atención prestada a persoas en situación de dependencia no seu domicilio, por persoas da familia ou do seu ámbito, non vinculadas a un servizo de atención profesionalizada.

6. Coidados profesionais: os prestados por unha institución pública ou entidade, con e sen ánimo de lucro, ou profesional autónomo, entre cuxas finalidades se encontre a prestación de servizos a persoas en situación de dependencia, xa sexa no seu fogar ou nun centro.

7. Asistencia persoal: servizo prestado por un asistente persoal que realiza ou colabora en tarefas da vida cotiá dunha persoa en situación de dependencia, de cara a fomentar a súa vida independente, promovendo e potenciando a súa autonomía persoal.

8. Terceiro sector: organizacións de carácter privado xurdidas da iniciativa cidadá ou social baixo diferentes modalidades, que responden a criterios de solidariedade, con fins de interese xeral e ausencia de ánimo de lucro, que impulsan o recoñecemento e o exercicio dos dereitos sociais.

Artigo 3. *Principios da lei.*

Esta lei inspírase nos seguintes principios:

a) O carácter público das prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.

b) A universalidade no acceso de todas as persoas en situación de dependencia, en condicións de igualdade efectiva e non-discriminación, nos termos establecidos nesta lei.

c) A atención ás persoas en situación de dependencia de forma integral e integrada.

d) A transversalidade das políticas de atención ás persoas en situación de dependencia.

e) A valoración das necesidades das persoas atendendo a criterios de equidade para garantir a igualdade real.

f) A personalización da atención, tendo en conta de maneira especial a situación dos que requiren de maior acción positiva como consecuencia de ter maior grao de discriminación ou menor igualdade de oportunidades.

g) O establecemento das medidas adecuadas de prevención, rehabilitación, estímulo social e mental.

h) A promoción das condicións precisas para que as persoas en situación de dependencia poidan levar unha vida co maior grao de autonomía posible.

i) A permanencia das persoas en situación de dependencia sempre que sexa posible no ámbito en que desenvolven a súa vida.

j) A calidade, sustentabilidade e accesibilidade dos servizos de atención ás persoas en situación de dependencia.

k) A participación das persoas en situación de dependencia e, de ser o caso, das súas familias e entidades que as representen nos termos previstos nesta lei.

l) A colaboración dos servizos sociais e sanitarios na prestación dos servizos aos usuarios do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia que se establecen nesta lei e nas correspondentes normas das comunidades autónomas e as aplicables ás entidades locais.

m) A participación da iniciativa privada nos servizos e prestacións de promoción da autonomía persoal e atención á situación de dependencia.

n) A participación do terceiro sector nos servizos e prestacións de promoción da autonomía persoal e atención á situación de dependencia.

ñ) A cooperación interadministrativa.

o) A integración das prestacións establecidas nesta lei nas redes de servizos sociais das comunidades autónomas, no ámbito das competencias que teñen asumidas, e o recoñecemento e garantía da súa oferta mediante centros e servizos públicos ou privados concertados.

p) A inclusión da perspectiva de xénero tendo en conta as distintas necesidades de mulleres e homes.

q) As persoas en situación de gran dependencia serán atendidas de xeito preferente.

Artigo 4. *Dereitos e obrigas das persoas en situación de dependencia.*

1. As persoas en situación de dependencia terán dereito, con independencia do lugar do territorio do Estado español onde residan, a acceder, en condicións de igualdade, ás prestacións e aos servizos previstos nesta lei, nos termos establecidos nesta.

2. Así mesmo, as persoas en situación de dependencia desfrutarán de todos os dereitos establecidos na lexislación vixente, e con carácter especial dos seguintes:

a) A desfrutaren dos dereitos humanos e liberdades fundamentais, con pleno respecto da súa dignidade e intimidade.

b) A recibiren, en termos comprensibles e accesibles, información completa e continuada relacionada coa súa situación de dependencia.

c) A seren advertidas de se os procedementos que se lles apliquen poden ser utilizados en función dun proxecto docente ou de investigación, sendo necesaria a autorización previa, expresa e por escrito da persoa en situación de dependencia ou de quen a presente.

d) A que sexa respectada a confidencialidade na recolla e o tratamento dos seus datos, de acordo coa Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal.

e) A participaren na formulación e aplicación das políticas que afecten o seu benestar, xa sexa a título individual ou mediante asociación.

f) A decidiren, cando teñan capacidade de obrar suficiente, sobre a tutela da súa persoa e bens, para o caso de perda da súa capacidade de autogoberno.

g) A decidiren libremente sobre o ingreso en centro residencial.

h) Ao exercicio pleno dos seus dereitos xurisdiccionais no caso de internamentos involuntarios, garantíndose un proceso contradictorio.

i) Ao exercicio pleno dos seus dereitos patrimoniais.

j) A iniciaren as accións administrativas e xurisdiccionais en defensa do dereito que reconece esta lei no punto 1 deste artigo. No caso dos menores ou persoas incapacitadas xudicialmente, estarán lexitimadas para actuar no seu nome os que exerzan a patria potestade ou os que exerzan a representación legal.

k) Á igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal, en calquera dos ámbitos de desenvolvemento e aplicación desta lei.

l) A non sufriren discriminación por razón de orientación ou identidade sexual.

3. Os poderes públicos adoptarán as medidas necesarias para promover e garantir o respecto dos dereitos enumerados no número anterior, sen máis limitacións no seu exercicio que as directamente derivadas da falta de capacidade de obrar que determina a súa situación de dependencia.

4. As persoas en situación de dependencia e, de ser o caso, familiares ou aqueles que os representen, así como os centros de asistencia, estarán obrigados a subministraren toda a información e os datos que lles sexan requiridos polas administracións competentes, para a valoración do seu grao e nivel de dependencia; a comunicar todo tipo de axudas personalizadas que reciban, e a aplicar as prestacións económicas ás finalidades para as que foron outorgadas; ou a calquera outra obriga prevista na lexislación vixente.

As persoas en situación de dependencia e, de ser o caso, os seus familiares ou aqueles que os representen non estarán obrigados a achegar información, datos ou documentación que consten xa en poder da Administración pública que os solicite ou que, de acordo coa lexislación vixente, poida esta obter polos seus propios medios.

Artigo 5. *Titulares de dereitos.*

1. Son titulares dos dereitos establecidos nesta lei os españois que cumpran os seguintes requisitos:

a) Encontrarse en situación de dependencia nalgún dos graos establecidos.

b) Para os menores de tres (3) anos observarse o disposto na disposición adicional décima.

c) Residir en territorio español e facelo durante cinco anos, dos cales dous deberán ser inmediatamente anteriores á data de presentación da solicitude. Para os meno-

res de cinco anos, o período de residencia exixiráselle a quen exerza a súa garda e custodia.

2. As persoas que, reunindo os requisitos anteriores, carezan da nacionalidade española, rexeranse polo establecido na Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social, nos tratados internacionais e nos convenios que se establezan co país de orixe. Para os menores que carezan da nacionalidade española, observarse o disposto nas leis do menor vixentes tanto no ámbito estatal coma no autonómico, así como nos tratados internacionais.

3. O Goberno poderá establecer medidas de protección a favor dos españois non residentes en España.

4. O Goberno establecerá, logo de acordo do Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, as condicións de acceso ao Sistema de Atención á Dependencia de emigrantes españois retornados.

TÍTULO I

O Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia

CAPÍTULO I

Configuración do sistema

Artigo 6. *Finalidade do sistema.*

1. O Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia garante as condicións básicas e o contido común a que se refire esta lei; serve de canle para a colaboración e participación das administracións públicas, no exercicio das súas respectivas competencias, en materia de promoción da autonomía persoal e a atención e protección ás persoas en situación de dependencia; optimiza os recursos públicos e privados dispoñibles, e contribúe á mellora das condicións de vida dos cidadáns.

2. O Sistema configúrase como unha rede de utilización pública que integra, de forma coordinada, centros e servizos, públicos e privados.

3. A integración no Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia dos centros e servizos a que se refire este artigo non suporá alteración ningunha no réxime xurídico da súa titularidade, administración, xestión e dependencia orgánica.

Artigo 7. *Niveis de protección do sistema.*

A protección da situación de dependencia por parte do sistema prestarase nos termos establecidos nesta lei e de acordo cos seguintes niveis:

1.º O nivel de protección mínimo establecido pola Administración xeral do Estado en aplicación do artigo 9.

2.º O nivel de protección que se acorde entre a Administración xeral do Estado e a Administración de cada unha das comunidades autónomas a través dos convenios previstos no artigo 10.

3.º O nivel adicional de protección que poida establecer cada comunidade autónoma.

Artigo 8. *Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.*

1. Créase o Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia como instrumento de cooperación para a articulación do sistema. O Consello

estará constituído polo titular do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e por un representante de cada unha das comunidades autónomas e a devandita representación recaerá no membro do Consello de Goberno respectivo que teña ao seu cargo as competencias na materia. Integrará, igualmente, o Consello un número de representantes dos diferentes departamentos ministeriais. Na composición terán maioría os representantes das comunidades autónomas.

2. Sen prexuízo das competencias de cada unha das administracións públicas integrantes, correspóndelle ao Consello, ademais das funcións que expresamente lle atribúe esta lei, exercer as seguintes:

- a) Acordar o marco interadministrativa para o desenvolvemento da lei previsto no artigo 10.
- b) Establecer os criterios para determinar a intensidade de protección dos servizos previstos de acordo cos artigos 10.3 e 15.
- c) Acordar as condicións e a contía das prestacións económicas previstas no artigo 20 e na disposición adicional primeira.
- d) Adoptar os criterios de participación do beneficiario no custo dos servizos.
- e) Acordar o baremo a que se refire o artigo 27, cos criterios básicos do procedemento de valoración e das características dos órganos de valoración.
- f) Acordar, se é o caso, plans, proxectos e programas conxuntos.
- g) Adoptar criterios comúns de actuación e de avaliación do Sistema.
- h) Facilitar a posta á disposición de documentos, datos e estatísticas comúns.
- i) Establecer os mecanismos de coordinación para o caso das persoas desprazadas en situación de dependencia.
- j) Emitir informe sobre a normativa estatal de desenvolvemento en materia de dependencia e, en especial, sobre as normas previstas no artigo 9.1.
- k) Servir de canle de cooperación, comunicación e información entre as administracións públicas.

O Consello Territorial do Sistema, unha vez constituído, acordará as súas normas en canto a funcionamento e presidencia.

Artigo 9. *Participación da Administración xeral do Estado.*

1. O Goberno, oído o Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, determinará o nivel mínimo de protección garantido para cada un dos beneficiarios do sistema, segundo o grao e o nivel da súa dependencia, como condición básica de garantía do dereito á promoción da autonomía persoal e atención á situación de dependencia.

2. O financiamento público deste nivel de protección será por conta da Administración xeral do Estado, que fixará anualmente os recursos económicos na Lei de orzamentos xerais do Estado de acordo cos criterios establecidos no artigo 32.

Artigo 10. *Cooperación entre a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas.*

1. No seo do Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas acordarán o marco de cooperación interadministrativa que se desenvolverá mediante os correspondentes convenios entre a Administración xeral do Estado e cada unha das comunidades autónomas.

2. A través dos convenios a que se refire o punto anterior, a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas acordarán os obxectivos, medios e recursos para a aplicación dos servizos e prestacións recollidos no capítulo II deste título, incrementando o nivel mínimo de protección fixado polo Estado de acordo co artigo 9.

3. En aplicación do previsto no punto anterior, o Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia establecerá os criterios para determinar a intensidade de protección de cada un dos servizos previstos no catálogo, e a compatibilidade e incompatibilidade entre eles, para a súa aprobación polo Goberno mediante real decreto.

4. Os convenios establecerán o financiamento que lle corresponda a cada Administración para este nivel de prestación, nos termos establecidos no artigo 32 e na disposición transitoria primeira desta lei, así como os termos e as condicións para a súa revisión. Igualmente, os convenios recollerán as achegas do Estado derivadas da garantía do nivel de protección definido no artigo 9.

Artigo 11. *Participación das comunidades autónomas no Sistema.*

1. No marco do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, correspóndenlles ás comunidades autónomas, sen prexuízo das competencias que lles son propias segundo a Constitución española, os estatutos de autonomía e a lexislación vixente, as seguintes funcións:

- a) Planificar, ordenar, coordinar e dirixir, no ámbito do seu territorio, os servizos de promoción da autonomía persoal e de atención ás persoas en situación de dependencia.
- b) Xestionar, no seu ámbito territorial, os servizos e recursos necesarios para a valoración e atención da dependencia.
- c) Establecer os procedementos de coordinación sociosanitaria creando, se é o caso, os órganos de coordinación que procedan para garantir unha efectiva atención.
- d) Crear e actualizar o Rexistro de Centros e Servizos, facilitando a debida acreditación que garanta o cumprimento dos requisitos e os estándares de calidade.
- e) Asegurar a elaboración dos correspondentes programas Individuais de atención.
- f) Inspeccionar e, de ser o caso, sancionar os incumprimentos sobre requisitos e estándares de calidade dos centros e servizos e respecto dos dereitos dos beneficiarios.
- g) Avaliar periodicamente o funcionamento do sistema no seu territorio respectivo.
- h) Achegarlle á Administración xeral do Estado a información necesaria para a aplicación dos criterios de financiamento previstos no artigo 32.

2. En todo caso, as comunidades autónomas, de conformidade co establecido no artigo 7, poderán definir, con cargo aos seus orzamentos, niveis de protección adicionais ao fixado pola Administración xeral do Estado en aplicación do artigo 9 e ao acordado, se é o caso, conforme o artigo 10, para os cales poderán adoptar as normas de acceso e desfrute que consideren máis axeitadas.

Artigo 12. *Participación das entidades locais.*

1. As entidades locais participarán na xestión dos servizos de atención ás persoas en situación de dependencia, de acordo coa normativa das súas respectivas comunidades autónomas e dentro das competencias que a lexislación vixente lles atribúe.

2. As entidades locais poderán participar no Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á

Dependencia na forma e condicións que o propio Consello dispoña.

CAPÍTULO II

Prestacións e Catálogo de servizos de atención do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia

SECCIÓN 1.ª PRESTACIÓNS DO SISTEMA

Artigo 13. *Obxectivos das prestacións de dependencia.*

A atención ás persoas en situación de dependencia e a promoción da súa autonomía persoal deberanse orientar á consecución dunha mellor calidade de vida e autonomía persoal, nun marco de efectiva igualdade de oportunidades, de acordo cos seguintes obxectivos:

- a) Facilitar unha existencia autónoma no seu medio habitual, todo o tempo que desexe e sexa posible.
- b) Proporcionar un trato digno en todos os ámbitos da súa vida persoal, familiar e social, facilitando a súa incorporación activa na vida da comunidade.

Artigo 14. *Prestacións de atención á dependencia.*

1. As prestacións de atención á dependencia poderán ter a natureza de servizos e de prestacións económicas e irán destinadas, por unha parte, á promoción da autonomía persoal e, por outra, a atender as necesidades das persoas con dificultades para a realización das actividades básicas da vida diaria.

2. Os servizos do Catálogo do artigo 15 terán carácter prioritario e prestaranse a través da oferta pública da Rede de Servizos Sociais polas respectivas comunidades autónomas mediante centros e servizos públicos ou privados concertados debidamente acreditados.

3. De non ser posible a atención mediante algún destes servizos, nos convenios a que se refire o artigo 10 incorporárase a prestación económica vinculada establecida no artigo 17. Esta prestación irá destinada á cobertura dos gastos do servizo previsto no Programa Individual de Atención a que se refire o artigo 29, que deberá ser prestado por unha entidade ou centro acreditado para a atención á dependencia.

4. O beneficiario poderá, excepcionalmente, recibir unha prestación económica para ser atendido por coidadores non profesionais, sempre que se dean condicións axeitadas de convivencia e de habitabilidade da vivenda e así o estableza o seu Programa Individual de Atención.

5. As persoas en situación de dependencia poderán recibir unha prestación económica de asistencia persoal nos termos do artigo 19.

6. A prioridade no acceso aos servizos virá determinada polo grao e nivel de dependencia e, a igual grao e nivel, pola capacidade económica do solicitante. Ata que a rede de servizos estea totalmente implantada, as persoas en situación de dependencia que non poidan acceder aos servizos por aplicación do réxime de prioridade sinalado, terán dereito á prestación económica prevista no artigo 17 desta lei.

7. Para os efectos desta lei, a capacidade económica determinarase, na forma que regulamentariamente se estableza por proposta do Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, en atención á renda e ao patrimonio do solicitante. Na consideración do patrimonio terase en conta a idade do beneficiario e o tipo de servizo que se presta.

Artigo 15. *Catálogo de servizos.*

1. O Catálogo de servizos comprende os servizos sociais de promoción da autonomía persoal e de atención á dependencia, nos termos que se especifican neste capítulo:

- a) Os servizos de prevención das situacións de dependencia e das de promoción da autonomía persoal.
- b) Servizo de teleasistencia.
- c) Servizo de axuda a domicilio:
  - (i) Atención das necesidades do fogar.
  - (ii) Coidados persoais.
- d) Servizo de centro de día e de noite:
  - (i) Centro de día para maiores.
  - (ii) Centro de día para menores de 65 anos.
  - (iii) Centro de día de atención especializada.
  - (iv) Centro de noite.
- e) Servizo de atención residencial:
  - (i) Residencia de persoas maiores en situación de dependencia.
  - (ii) Centro de atención a persoas en situación de dependencia, en razón dos distintos tipos de discapacidade.

2. Os servizos establecidos no punto 1 regúlanse sen prexuízo do previsto no artigo 14 da Lei 16/2003, do 28 de maio, de cohesión e calidade do Sistema Nacional de Saúde.

Artigo 16. *Rede de servizos do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.*

1. As prestacións e os servizos establecidos nesta lei intégranse na Rede de Servizos Sociais das respectivas comunidades autónomas no ámbito das competencias que estas teñen asumidas. A rede de centros estará formada polos centros públicos das comunidades autónomas, das entidades locais, os centros de referencia estatal para a promoción da autonomía persoal e para a atención e coidado de situacións de dependencia, así como os privados concertados debidamente acreditados.

2. As comunidades autónomas establecerán o réxime xurídico e as condicións de actuación dos centros privados concertados. Na súa incorporación á rede teranse en conta de xeito especial os correspondentes ao terceiro sector.

3. Os centros e servizos privados non concertados que presten servizos para persoas en situación de dependencia deberán contar coa debida acreditación da comunidade autónoma correspondente.

4. Os poderes públicos promoverán a colaboración solidaria dos cidadáns coas persoas en situación de dependencia, a través da participación das organizacións de voluntarios e das entidades do terceiro sector.

SECCIÓN 2.ª PRESTACIÓNS ECONÓMICAS

Artigo 17. *Prestación económica vinculada ao servizo.*

1. A prestación económica, que terá carácter periódico, recoñecerase, nos termos que se estableza, unicamente cando non sexa posible o acceso a un servizo público ou concertado de atención e coidado, en función do grao e nivel de dependencia e da capacidade económica do beneficiario, de acordo co previsto no convenio celebrado entre a Administración xeral do Estado e a correspondente comunidade autónoma.

2. Esta prestación económica de carácter persoal estará, en todo caso, vinculada á adquisición dun servizo.

3. As administracións públicas competentes supervisarán en todo caso o destino e utilización destas prestacións ao cumprimento da finalidade para a que foron concedidas.

Artigo 18. *Prestación económica para cuidados no ámbito familiar e apoio a cuidadores non profesionais.*

1. Excepcionalmente, cando o beneficiario estea sendo atendido polo seu ámbito familiar, e se reúnan as condicións establecidas no artigo 14.4, recoñecerase unha prestación económica para cuidados familiares.

2. Logo de acordo do Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, estableceranse as condicións de acceso a esta prestación, en función do grao e nivel recoñecido á persoa en situación de dependencia e da súa capacidade económica.

3. O cuidador deberase axustar ás normas sobre afiliación, alta e cotización á Seguridade Social que se determinen regulamentariamente.

4. O Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia promoverá accións de apoio aos cuidadores non profesionais que incorporarán programas de formación, información e medidas para atender os períodos de descanso.

Artigo 19. *Prestación económica de asistencia persoal.*

A prestación económica de asistencia persoal ten como finalidade a promoción da autonomía das persoas con gran dependencia. O seu obxectivo é contribuir á contratación dunha asistencia persoal, durante un número de horas, que lle facilite ao beneficiario o acceso á educación e ao traballo, así como unha vida máis autónoma no exercicio das actividades básicas da vida diaria. Logo do acordo de Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, estableceranse as condicións específicas de acceso a esta prestación.

Artigo 20. *Contía das prestacións económicas.*

A contía das prestacións económicas reguladas nos artigos desta sección será acordada polo Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, para a súa aprobación posterior polo Goberno mediante real decreto.

SECCIÓN 3.ª SERVICIOS DE PROMOCIÓN DA AUTONOMÍA PERSOAL E DE ATENCIÓN E COIDADO

Artigo 21. *Prevención das situacións de dependencia.*

Ten por finalidade previr a aparición ou o agravamento de enfermidades ou discapacidades e das súas secuelas, mediante o desenvolvemento coordinado, entre os servizos sociais e de saúde, de actuacións de promoción de condicións de vida saudables, programas específicos de carácter preventivo e de rehabilitación dirixidos ás persoas maiores e persoas con discapacidade e aos que se ven afectados por procesos de hospitalización complexos. Con este fin, o Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia acordará criterios, recomendacións e condicións mínimas que deberían cumprir os plans de prevención das situacións de dependencia que elaboren as comunidades autónomas, con especial consideración dos riscos e das actuacións para as persoas maiores.

Artigo 22. *Servizo de teleasistencia.*

1. O servizo de teleasistencia facilitalles asistencia aos beneficiarios mediante o uso de tecnoloxías da comunicación e da información, con apoio dos medios persoais necesarios, en resposta inmediata ante situacións de emerxencia, ou de inseguranza, soidade e illamento. Pode ser un servizo independente ou complementario á de axuda a domicilio.

2. Este servizo prestaráselles ás persoas que non reciban servizos de atención residencial e así o estableza o seu programa individual de atención.

Artigo 23. *Servizo de axuda a domicilio.*

O servizo de axuda a domicilio constitúe o conxunto de actuacións levadas a cabo no domicilio das persoas en situación de dependencia co fin de atender as súas necesidades da vida diaria, prestadas por entidades ou empresas, acreditadas para esta función:

- a) Servizos relacionados coa atención das necesidades domésticas ou do fogar: limpeza, lavado, cociña ou outros.
- b) Servizos relacionados coa atención persoal, na realización das actividades da vida diaria.

Artigo 24. *Servizo de centro de día e de noite.*

1. O servizo de centro de día ou de noite ofrécelles unha atención integral durante o período diúrno ou nocturno ás persoas en situación de dependencia co obxectivo de mellorar ou manter o mellor nivel posible de autonomía persoal e apoiar as familias ou os cuidadores. En particular, cobre, desde un enfoque biopsicosocial, as necesidades de asesoramento, prevención, rehabilitación, orientación para a promoción da autonomía, habilitación ou atención asistencial e persoal.

2. A tipoloxía de centros incluírá centros de día para menores de 65 anos, centros de día para maiores, centros de día de atención especializada pola especificidade dos cuidados que ofrecen e centros de noite, que se adecuarán ás peculiaridades e idades das persoas en situación de dependencia.

Artigo 25. *Servizo de atención residencial.*

1. O servizo de atención residencial ofrece, desde un enfoque biopsicosocial, servizos continuados de carácter persoal e sanitario.

2. Este servizo prestarase nos centros residenciais habilitados para o efecto segundo o tipo de dependencia, grao desta e intensidade de cuidados que precise a persoa.

3. A prestación deste servizo pode ter carácter permanente, cando o centro residencial se converta na residencia habitual da persoa, ou temporal, cando se atendan estadias temporais de convalecencia ou durante vacacións, fins de semana e enfermidades ou períodos de descanso dos cuidadores non profesionais.

4. O servizo de atención residencial será prestado polas administracións públicas en centros propios e concertados.

CAPÍTULO III

A dependencia e a súa valoración

Artigo 26. *Graos de dependencia.*

1. A situación de dependencia clasificarase nos seguintes graos:

- a) Grao I. Dependencia moderada: cando a persoa necesita axuda para realizar varias actividades básicas da

vida diaria polo menos unha vez ao día ou ten necesidades de apoio intermitente ou limitado para a súa autonomía persoal.

b) Grao II. Dependencia severa: cando a persoa necesita axuda para realizar varias actividades básicas da vida diaria dúas ou tres veces ao día, pero non quere o apoio permanente dun coidador ou ten necesidades de apoio extenso para a súa autonomía persoal.

c) Grao III. Gran dependencia: cando a persoa necesita axuda para realizar varias actividades básicas da vida diaria varias veces ao día e, pola súa perda total de autonomía física, mental, intelectual ou sensorial, necesita o apoio indispensable e continuo doutra persoa ou ten necesidades de apoio xeneralizado para a súa autonomía persoal.

2. Cada un dos graos de dependencia establecidos no punto anterior clasificarase en dous niveis, en función da autonomía das persoas e da intensidade do coidado que require.

3. Os intervalos para a determinación dos graos e niveis estableceranse no baremo a que se refire o artigo seguinte.

Artigo 27. *Valoración da situación de dependencia.*

1. As comunidades autónomas determinarán os órganos de valoración da situación de dependencia, que emitirán un ditame sobre o grao e o nivel de dependencia, con especificación dos coidados que a persoa poida requirir. O Consello Territorial deberá acordar uns criterios comúns de composición e actuación dos órganos de valoración das comunidades autónomas que, en todo caso, terán carácter público.

2. O grao e os niveis de dependencia, para os efectos da súa valoración, determinaranse mediante a aplicación do baremo que se acorde no Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, para a súa posterior aprobación polo Goberno mediante real decreto. O devandito baremo terá entre os seus referentes a Clasificación Internacional do Funcionamento, a Discapacidade e a Saúde (CIF), adoptada pola Organización Mundial da Saúde.

3. O baremo establecerá os criterios obxectivos de valoración do grao de autonomía da persoa, da súa capacidade para realizar as distintas actividades da vida diaria, os intervalos de puntuación para cada un dos graos e niveis de dependencia, e o protocolo cos procedementos e técnicas que se deberán seguir para a valoración das aptitudes observadas, de ser o caso.

4. O baremo valorará a capacidade da persoa para levar a cabo por si mesma as actividades básicas da vida diaria, así como a necesidade de apoio e supervisión para a súa realización por persoas con discapacidade intelectual ou con enfermidade mental.

5. A valoración realizarase tendo en conta os correspondentes informes sobre a saúde da persoa e sobre o contorno en que viva, e considerando, de ser o caso, as axudas técnicas, órteses e próteses que lle fosen prescritas.

CAPÍTULO IV

Recoñecemento do dereito

Artigo 28. *Procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema.*

1. O procedemento iniciarase por instancia da persoa que poida estar afectada por algún grao de dependencia ou de quen teña a súa representación, e a súa tramitación axustarase ás previsións establecidas na Lei

30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, coas especificidades que resulten desta lei.

2. O recoñecemento da situación de dependencia efectuarase mediante resolución expedida pola Administración autonómica correspondente á residencia do solicitante e terá validez en todo o territorio do Estado.

3. A resolución a que se refire o punto anterior determinará os servizos ou as prestacións que lle corresponden ao solicitante segundo o grao e o nivel de dependencia.

4. No suposto de cambio de residencia, a comunidade autónoma de destino determinará, en función da súa rede de servizos e prestacións, os que lle correspondan á persoa en situación de dependencia.

5. Os criterios básicos de procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e as características comúns do órgano e profesionais que procedan ao recoñecemento serán acordados polo Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.

6. Os servizos de valoración da situación de dependencia, a prescrición de servizos e prestacións e a xestión das prestacións económicas previstas nesta lei serán efectuados directamente polas administracións públicas e non poderá ser obxecto de delegación, contratación ou concerto con entidades privadas.

Artigo 29. *Programa individual de atención.*

1. No marco do procedemento de recoñecemento da situación de dependencia e as prestacións correspondentes, os servizos sociais correspondentes do sistema público establecerán un programa individual de atención no cal se determinarán as modalidades de intervención máis axeitadas ás súas necesidades de entre os servizos e prestacións económicas previstos na resolución para o seu grao e nivel, coa participación logo de consulta e, de ser o caso, elección entre as alternativas propostas do beneficiario e, de ser o caso, da súa familia ou entidades tutelares que o representen.

2. O programa individual de atención será revisado:

a) Por instancia do interesado e dos seus representantes legais.

b) De oficio, na forma que determine e coa periodicidade que prevexa a normativa das comunidades autónomas.

c) Con motivo do cambio de residencia a outra comunidade autónoma.

Artigo 30. *Revisión do grao ou nivel de dependencia e da prestación recoñecida.*

1. O grao ou nivel de dependencia será revisable, por instancia do interesado, dos seus representantes ou de oficio polas administracións públicas competentes, por algunha das seguintes causas:

a) Melloría ou empeoramento da situación de dependencia.

b) Erro de diagnóstico ou na aplicación do correspondente baremo.

2. As prestacións poderán ser modificadas ou extinguidas en función da situación persoal do beneficiario, cando se produza unha variación de calquera dos requisitos establecidos para o seu recoñecemento, ou por incumprimento das obrigas reguladas nesta lei.

Artigo 31. *Prestacións de análoga natureza e finalidade.*

A percepción dunha das prestacións económicas previstas nesta lei deducirá da súa contía calquera outra prestación de análoga natureza e finalidade establecida nos réximes públicos de protección social. En particular, deducirase o complemento de grande invalidez regulado no artigo 139.4 da Lei xeral da Seguridade Social, texto refundido aprobado polo Real decreto lexislativo 1/1994, do 20 de xuño, o complemento da asignación económica por fillo a cargo maior de 18 anos cun grao de minusvalidez igual ou superior ao 75%, o de necesidade doutra persoa da pensión de invalidez non contributiva, e o subsidio de axuda a terceira persoa da Lei 13/1982, do 7 de abril, de integración social dos minusválidos (LISMI).

CAPÍTULO V

Financiamento do Sistema e achega dos beneficiarios

Artigo 32. *Financiamento do sistema polas administracións públicas.*

1. O financiamento do Sistema será o suficiente para garantir o cumprimento das obrigas que lles correspondan ás administracións públicas competentes e determinarase anualmente nos correspondentes orzamentos.

2. A Administración xeral do Estado asumirá integramente o custo derivado do previsto no artigo 9.

3. No marco de cooperación interadministrativa previsto no artigo 10, os convenios que se subscriban entre a Administración xeral do Estado e cada unha das administracións das comunidades autónomas determinarán as obrigas asumidas por cada unha das partes para o financiamento dos servizos e prestacións do sistema. Os devanditos convenios, que poderán ser anuais ou plurianuais, recollerán criterios de repartición tendo en conta a poboación dependente, a dispersión xeográfica, a insularidade, emigrantes retornados e outros factores, e poderán ser revisados polas partes.

A achega da comunidade autónoma será, para cada ano, polo menos igual á da Administración xeral do Estado como consecuencia do previsto neste punto e no anterior.

Artigo 33. *A participación dos beneficiarios no custo das prestacións.*

1. Os beneficiarios das prestacións de dependencia participarán no financiamento destas, segundo o tipo e o custo do servizo e a súa capacidade económica persoal.

2. A capacidade económica do beneficiario terase tamén en conta para a determinación da contía das prestacións económicas.

3. O Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia fixará os criterios para a aplicación do previsto neste artigo, que serán desenvolvidos nos convenios a que se refire o artigo 10.

Para fixar a participación do beneficiario, terase en conta a distinción entre servizos asistenciais e de manutención e hoteleiros.

4. Ningún cidadán quedará fóra da cobertura do sistema por non dispor de recursos económicos.

TÍTULO II

A calidade e a eficacia do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia

CAPÍTULO I

Medidas para garantir a calidade do sistema

Artigo 34. *Calidade no Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.*

1. O Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia fomentará a calidade da atención á dependencia co fin de asegurar a eficacia das prestacións e servizos.

2. Sen prexuízo das competencias de cada unha das comunidades autónomas e da Administración xeral do Estado, establecerase, no ámbito do Consello Territorial, a fixación de criterios comúns de acreditación de centros e plans de calidade do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, dentro do marco xeral de calidade da Administración xeral do Estado.

3. Así mesmo, sen prexuízo das competencias das comunidades autónomas e da Administración xeral do Estado, o Consello Territorial acordará:

a) Criterios de calidade e seguranza para os centros e servizos.

b) Indicadores de calidade para a avaliación, a mellora continua e a análise comparada dos centros e servizos do sistema.

c) Guías de boas prácticas.

d) Cartas de servizos, adaptadas ás condicións específicas das persoas dependentes, baixo os principios de non-discriminación e accesibilidade.

Artigo 35. *Calidade na prestación dos servizos.*

1. Estableceranse estándares esenciais de calidade para cada un dos servizos que conforman o catálogo regulado nesta lei, logo de acordo de Consello Territorial de Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.

2. Os centros residenciais para persoas en situación de dependencia deberán dispor dun regulamento de réxime interior, que regule a súa organización e funcionamento, que inclúa un sistema de xestión de calidade e que estableza a participación dos usuarios, na forma que determine a Administración competente.

3. Atenderase, de xeito específico, á calidade no emprego así como a promover a profesionalidade e potenciar a formación naquelas entidades que aspiren a xestionar prestacións ou servizos do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.

CAPÍTULO II

Formación en materia de dependencia

Artigo 36. *Formación e cualificación de profesionais e cuidadores.*

1. Atenderase á formación básica e permanente dos profesionais e cuidadores que atendan as persoas en situación de dependencia. Para iso, os poderes públicos determinarán as cualificacións profesionais idóneas para o exercicio das funcións que se correspondan co Catálogo de servizos regulado no artigo 15.

2. Os poderes públicos promoverán os programas e as accións formativas que sexan necesarios para a implantación dos servizos que establece a lei.

3. Co obxectivo de garantir a calidade do sistema, fomentárase a colaboración entre as distintas administracións públicas competentes en materia educativa, sanitaria, laboral e de asuntos sociais, así como destas coas universidades, sociedades científicas e organizacións profesionais e sindicais, patronais e do terceiro sector.

CAPÍTULO III

Sistema de información

Artigo 37. *Sistema de información do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.*

1. O Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, a través do organismo competente, establecerá un sistema de información do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia que garanta a dispoñibilidade da información e a comunicación recíproca entre as administracións públicas, así como a compatibilidade e articulación entre os distintos sistemas. Para iso, no seo do Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia acordaranse os obxectivos e contidos da información.

2. O sistema conterá información sobre o Catálogo de servizos e incorporará, como datos esenciais, os relativos a poboación protexida, recursos humanos, infraestruturas da rede, resultados obtidos e calidade na prestación dos servizos.

3. O sistema de información recollerá especificamente a realización de estatísticas para fins estatais en materia de dependencia, así como as de interese xeral supracomunitario e as que deriven de compromisos con organizacións supranacionais e internacionais.

Artigo 38. *Rede de comunicacións.*

1. O Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, a través da utilización preferente das infraestruturas comúns de comunicacións e servizos telemáticos das administracións públicas, porá á disposición do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia unha rede de comunicacións que facilite e dea garantías de protección ao intercambio de información entre os seus integrantes.

2. O uso e a transmisión da información nesta rede estará sometido ao cumprimento do disposto na Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, e aos requirimentos de certificación electrónica, sinatura electrónica e cifrado, de acordo coa lexislación vixente.

3. A través da dita rede de comunicacións intercambiarase información sobre as infraestruturas do sistema, a situación, grao e nivel de dependencia dos beneficiarios das prestacións, así como calquera outra derivada das necesidades de información no Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.

CAPÍTULO IV

Actuación contra a fraude

Artigo 39. *Acción administrativa contra a fraude.*

As administracións públicas velarán pola correcta aplicación dos fondos públicos destinados ao Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, evitando a obtención ou o desfrute fraudulento das súas prestacións e doutros beneficios ou axudas económicas que poidan recibir os suxeitos que participen no sistema ou sexan beneficiarios deste. Igualmente, establecerán medidas de

control destinadas a detectar e perseguir tales situacións.

Para tales efectos as administracións públicas desenvolverán actuacións de vixilancia do cumprimento desta lei e exercerán as potestades sancionadoras conforme o previsto no título III desta, facendo uso, de ser o caso, das fórmulas de cooperación interadministrativa contidas nesta lei.

CAPÍTULO V

Órganos consultivos do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia

Artigo 40. *Comité Consultivo.*

1. Créase o Comité Consultivo do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia como órgano asesor, adscrito ao Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, mediante o cal se fai efectiva de xeito permanente a participación social no sistema e se exerce a participación institucional das organizacións sindicais e empresariais neste.

2. As súas funcións serán as de informar, asesorar e formular propostas sobre materias que resulten de especial interese para o funcionamento do devandito Sistema.

3. A composición do Comité terá carácter tripartito, en canto que integrado polas administracións públicas, as organizacións empresariais e as organizacións sindicais, e paritario entre administracións públicas por unha parte e organizacións sindicais e empresariais por outra, nos termos establecidos no seguinte punto. Os acordos do Comité adoptaranse por maioría dos votos emitidos en cada unha das partes, requirindo así a maioría dos votos das administracións públicas e a maioría dos votos das organizacións sindicais e empresariais.

4. O Comité Consultivo estará presidido polo representante da Administración xeral do Estado que designe o titular do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. O seu funcionamento regularase polo seu regulamento interno. Estará integrado polos seguintes membros, nomeados nos termos que se establezan regulamentariamente:

- a) Seis representantes da Administración xeral do Estado.
- b) Seis representantes das administracións das comunidades autónomas.
- c) Seis representantes das entidades locais.
- d) Nove representantes das organizacións empresariais máis representativas.
- e) Nove representantes das organizacións sindicais máis representativas.

Artigo 41. *Órganos consultivos.*

1. Serán órganos consultivos de participación institucional do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia os seguintes:

- O Comité Consultivo do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.
- O Consello Estatal de Persoas Maiores.
- O Consello Nacional da Discapacidade.
- O Consello Estatal de Organizacións non Governamentais de Acción Social.

2. As funcións dos devanditos órganos serán as de informar, asesorar e formular propostas sobre materias que resulten de especial interese para o funcionamento do sistema.

TÍTULO III

Infraccións e sancións

Artigo 42. *Responsables.*

1. Só poderán ser sancionadas por feitos constitutivos de infracción administrativa as persoas físicas ou xurídicas que resulten responsables daqueles.

2. Considéranse autores das infraccións tipificadas por esta lei os que realicen os feitos por si mesmos, conxuntamente ou a través de persoa interposta.

3. Terán tamén a consideración de autores os que cooperen na súa execución mediante unha acción ou omisión sen a cal a infracción non se puider levar a cabo.

Artigo 43. *Infraccións.*

Constituirá infracción:

a) Dificultar ou impedir o exercicio de calquera dos dereitos reconecidos nesta lei.

b) Obstruír a acción dos servizos de inspección.

c) Negar a subministración de información ou proporcionar datos falsos.

d) Aplicar as prestacións económicas a finalidades distintas a aquelas para as que se outorgan, e recibir axudas, en especie ou económicas, incompatibles coas prestacións establecidas nesta lei.

e) Incumprir as normas relativas á autorización de apertura e funcionamento e de acreditación de centros de servizos de atención a persoas en situación de dependencia.

f) Tratar discriminatoriamente as persoas en situación de dependencia.

g) Conculcar a dignidade das persoas en situación de dependencia.

h) Xerar danos ou situacións de risco para a integridade física ou psíquica.

i) Incumprir os requirimentos específicos que formulen as administracións públicas competentes.

Artigo 44. *Clasificación das infraccións.*

1. As infraccións clasificaranse en leves, graves e moi graves de acordo con criterios de risco para a saúde, gravidade da alteración social producida polos feitos, contía do beneficio obtido, intencionalidade, número de afectados e reincidencia.

2. Cualificaranse como leves as infraccións tipificadas de acordo co artigo 43 cando se cometesen por imprudencia ou simple negligencia, e non comporten un prexuízo directo para as persoas en situación de dependencia.

3. Cualificaranse como infraccións graves as tipificadas de acordo co artigo 43 cando comporten un prexuízo para as persoas, ou se cometesen con dolo ou negligencia grave. Tamén terán a consideración de graves aquelas que comporten calquera das seguintes circunstancias:

a) Reincidencia de falta leve.

b) Negativa absoluta a facilitar información ou a prestar colaboración aos servizos de inspección, así como o falseamento da información proporcionada á Administración.

c) Coaccións, ameazas, represalias ou calquera outra forma de presión exercida sobre as persoas en situación de dependencia ou sobre as súas familias.

4. Cualificaranse como infraccións moi graves todas as definidas como graves sempre que concorran algunha das seguintes circunstancias:

a) Que atenten gravemente contra os dereitos fundamentais da persoa.

b) Que se xere un grave prexuízo para as persoas en situación de dependencia ou para a Administración.

c) Que supoñan reincidencia de falta grave.

5. Prodúcese reincidencia cando, ao cometer a infracción, o suxeito fose xa sancionado por esa mesma falta, ou por outra de gravidade igual ou maior ou por dúas ou máis infraccións de gravidade inferior, durante os dous últimos anos.

Artigo 45. *Sancións.*

1. As infraccións a esta lei serán sancionadas polas administracións competentes con perda das prestacións e subvencións para as persoas beneficiarias; con multa para os cuidadores non profesionais; e con multa e, de ser o caso, perda de subvencións, cesamento temporal da actividade ou peche do establecemento, local ou empresa para as empresas provedoras de servizos. En todo caso, a sanción implicará o reintegro das cantidades indebidamente percibidas.

2. A gradación das sancións será proporcional á infracción cometida e establecerase ponderándose segundo os seguintes criterios:

a) Gravidade da infracción.

b) Gravidade da alteración social e prexuízos causados.

c) Risco para a saúde.

d) Número de afectados.

e) Beneficio obtido.

f) Grao de intencionalidade e reiteración.

3. A gradación das multas axustarase ao seguinte:

a) Por infracción leve, multa de ata 300 euros aos cuidadores e ata trinta mil euros aos provedores de servizos.

b) Por infracción grave, multa de trescentos a tres mil euros aos cuidadores; e de trinta mil un a noventa mil euros aos provedores de servizos.

c) Por infracción moi grave, multa de tres mil un a seis mil euros aos cuidadores; e de noventa mil un ata un máximo dun millón euros aos provedores de servizos.

4. Nos supostos en que se acorde a suspensión de prestacións ou subvencións, esta graduarase entre un e seis meses segundo a gravidade da infracción.

5. Ademais, nos casos de especial gravidade, reincidencia da infracción ou transcendencia notoria e grave, as infraccións moi graves sancionaranse coa suspensión temporal da actividade por un máximo de cinco anos ou, de ser o caso, co peche da empresa ou a clausura do servizo ou establecemento.

6. Durante a tramitación do procedemento sancionador, a Administración competente poderá acordar, como medida preventiva, a suspensión de calquera tipo de axudas ou subvención de carácter financeiro que o particular ou a entidade infractora obtivese ou solicitase da devandita Administración pública.

7. Durante a tramitación do procedemento por infraccións graves ou moi graves, e ante a posibilidade de causar prexuízos de difícil ou imposible reparación, a Administración competente poderá acordar, como medida preventiva, o peche do centro ou a suspensión da actividade.

Artigo 46. *Prescrición.*

1. As infraccións a que se refire esta lei prescribirán:

a) Ao ano, as leves.

b) Aos tres anos, as graves.

c) Aos catro anos, as moi graves.

2. O prazo de prescrición comezará a contar a partir do día en que se cometese a infracción e interromperase pola iniciación, con coñecemento do interesado, do procedemento sancionador.

3. As sancións impostas por faltas moi graves prescribirán aos cinco anos, por faltas graves aos catro anos e por faltas leves ao ano.

Artigo 47. *Competencias.*

1. As comunidades autónomas desenvolverán o cadro de infraccións e sancións previstas nesta lei.

2. A incoación e instrución dos expedientes sancionadores, así como a imposición das correspondentes sancións, corresponderá a cada Administración pública no ámbito das súas respectivas competencias.

3. No ámbito da Administración xeral do Estado, será órgano competente para impor as sancións por condutas previstas como infraccións no artigo 43:

a) O titular da Dirección Xeral do Instituto de Maiores e Servizos Sociais, cando se trate de sancións pola comisión de infraccións leves.

b) O titular da Secretaría de Estado de Servizos Sociais, Familias e Discapacidade, cando se trate de sancións pola comisión de infraccións graves.

c) O titular do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, cando se trate de sancións pola comisión de infraccións moi graves, ben que se requirirá o acordo previo do Consello de Ministros cando as sancións sexan de contía superior a 300.000 euros ou nos supostos de peche da empresa ou clausura do servizo ou establecemento.

Disposición adicional primeira. *Financiamento das prestacións e servizos garantidos pola Administración xeral do Estado.*

A Lei de orzamentos xerais do Estado de cada exercicio determinará a contía e a forma de aboamento ás comunidades autónomas das cantidades necesarias para o financiamento dos servizos e prestacións previstos no artigo 9 desta lei.

Disposición adicional segunda. *Réxime aplicable aos sistemas de concerto e convenio.*

O financiamento dos servizos e prestacións do Sistema na Comunidade Autónoma do País Vasco e na Comunidade Foral de Navarra que corresponda, segundo o previsto no artigo 32 desta lei, á Administración xeral do Estado con cargo ao seu orzamento de gastos terase en conta no cálculo da cota vasca e da achega navarra, de conformidade co Concerto Económico entre o Estado e a Comunidade do País Vasco e co Convenio Económico entre o Estado e a Comunidade Foral de Navarra, respectivamente.

Disposición adicional terceira. *Axudas económicas para facilitar a autonomía persoal.*

A Administración xeral do Estado e as administracións das comunidades autónomas poderán, de conformidade coas súas dispoñibilidades orzamentarias, establecer acordos específicos para a concesión de axudas económicas co fin de facilitar a autonomía persoal. Estas axudas terán a condición de subvención e irán destinadas:

a) A apoiar a persoa con axudas técnicas ou instrumentos necesarios para o normal desenvolvemento da súa vida ordinaria.

b) A facilitar a accesibilidade e adaptacións no fogar que contribúan a mellorar a súa capacidade de desprazamento na vivenda.

Disposición adicional cuarta. *Seguridade Social dos cuidadores non profesionais.*

Regulamentariamente, o Goberno determinará a incorporación á Seguridade Social dos cuidadores non profesionais no réxime que lles corresponda, así como os requisitos e o procedemento de afiliación, alta e cotización.

Disposición adicional quinta. *Rexistro de prestacións sociais públicas.*

A prestación económica vinculada ao servizo, a prestación económica para cuidados no ámbito familiar e a prestación económica de asistencia personalizada, reguladas nesta lei, quedan integradas no Rexistro de prestacións sociais públicas. Con tal fin, as entidades e os organismos que xestionen as devanditas prestacións estarán obrigados a subministrar os datos que, referentes aos que se concedesen, se establezan nas normas de desenvolvemento desta lei.

Disposición adicional sexta. *Modificación do Real decreto lexislativo 3/2004, do 5 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da Lei do imposto sobre a renda das persoas físicas.*

Engádesse unha nova alínea ao artigo 7 do texto refundido da Lei do imposto sobre a renda das persoas físicas, aprobado polo Real decreto lexislativo 3/2004, do 5 de marzo, co seguinte texto:

«v) As prestacións económicas públicas vinculadas ao servizo para cuidados no ámbito familiar e de asistencia personalizada que derivan da Lei de promoción da autonomía persoal e de atención ás persoas en situación de dependencia.»

Disposición adicional sétima. *Instrumentos privados para a cobertura da dependencia.*

1. O Goberno, no prazo de seis meses, promoverá as modificacións lexislativas que procedan para regular a cobertura privada das situacións de dependencia.

2. Co fin de facilitar o cofinanciamento polos beneficiarios dos servizos que se establecen nesta lei, promoverase a regulación do tratamento fiscal dos instrumentos privados de cobertura da dependencia.

Disposición adicional oitava. *Terminoloxía.*

As referencias que nos textos normativos se efectúan a «minusválidos» e a «persoas con minusvalidez» entenderanse realizadas a «persoas con discapacidade».

A partir da entrada en vigor desta lei, as disposicións normativas elaboradas polas administracións públicas utilizarán os termos «persoa con discapacidade» ou «persoas con discapacidade» para denominalas.

Disposición adicional novena. *Efectividade do recoñecemento das situacións vixentes de grande invalidez e de necesidade de axuda de terceira persoa.*

Os que teñan recoñecida a pensión de grande invalidez ou a necesidade de asistencia de terceira persoa segundo o Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de minusvalidez, terán recoñecido o requisito de se encontrar en situación de dependencia, no grao e nivel que se dispoña no desenvolvemento regulamentario desta lei.

Disposición adicional décima. *Investigación e desenvolvemento.*

1. Os poderes públicos fomentarán a innovación en todos os aspectos relacionados coa calidade de vida e a atención das persoas en situación de dependencia. Para iso, promoverán a investigación nas áreas relacionadas coa dependencia nos plans de I+D+I.

2. As administracións públicas facilitarán e apoiarán o desenvolvemento de normativa técnica, de forma que asegure a non-discriminación en procesos, deseños e desenvolvementos de tecnoloxías, produtos e servizos, en colaboración coas organizacións de normalización e todos os axentes implicados.

Disposición adicional décimo primeira. *Cidades de Ceuta e Melilla.*

O Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais subscribirá acordos coas cidades de Ceuta e Melilla sobre centros e servizos de atención á dependencia en ambas as dúas cidades, podendo participar no Consello Territorial do Sistema na forma que este determine.

Disposición adicional décimo segunda. *Deputacións forais, cabidos e consellos insulares.*

Na participación das entidades territoriais no Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia teranse en conta as especificidades recoñecidas ás deputacións forais no caso da Comunidade Autónoma do País Vasco, aos cabidos no caso da Comunidade Autónoma de Canarias e aos consellos insulares no caso da Comunidade Autónoma de Illes Balears.

Disposición adicional décimo terceira. *Protección dos menores de tres anos.*

1. Sen prexuízo dos servizos establecidos nos ámbitos educativo e sanitario, o Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia atenderá as necesidades de axuda a domicilio e, de ser o caso, prestacións económicas vinculadas e para coidados no ámbito familiar a favor dos menores de tres anos acreditados en situación de dependencia. O instrumento de valoración previsto no artigo 27 desta lei incorporará para estes efectos unha escala de valoración específica.

2. A atención aos menores de tres anos, de acordo co disposto no punto anterior, integrarase nos diversos niveis de protección establecidos no artigo 7 desta lei e as súas formas de financiamento.

3. No seo do Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia promoverase a adopción dun plan integral de atención para estes menores de tres anos en situación de dependencia, no cal se recollan as medidas que deberán adoptar as administracións públicas, sen prexuízo das súas competencias, para facilitar atención temperá e rehabilitación das súas capacidades físicas, mentais e intelectuais.

Disposición adicional décimo cuarta. *Fomento do emprego das persoas con discapacidade.*

As entidades privadas que aspiren a xestionar por vía de concerto prestacións ou servizos do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia deberán acreditar con carácter previo, no caso de que viñesen obrigadas a iso, o cumprimento da cota de reserva para persoas con discapacidade ou, no seu defecto, as medidas de carácter excepcional establecidas no artigo 38 da Lei 13/1082, do 7 de abril, de integración social dos minusválidos, e reguladas no Real decreto 364/2005, do 8 de abril.

Disposición adicional décimo quinta. *Garantía de accesibilidade e supresión de barreiras.*

As administracións públicas, no ámbito das súas respectivas competencias, garantirán as condicións de accesibilidade nos ámbitos, procesos e procedementos do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, nos termos previstos na Lei de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade.

Disposición adicional décimo sexta. *Pensións non contributivas.*

Modifícase o punto 2 do artigo 145 do texto refundido da Lei xeral da Seguridade Social, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/1994, do 20 de xuño, nos seguintes termos:

As contías resultantes do establecido no punto anterior deste artigo, calculadas en cómputo anual, son compatibles coas rendas ou ingresos anuais de que, se é o caso, dispoña cada beneficiario, sempre que estes non excedan do 25 por 100 do importe, en cómputo anual, da pensión non contributiva. No caso contrario, deducirase do importe da pensión non contributiva a contía das rendas ou ingresos que excedan da devandita porcentaxe, salvo o disposto no artigo 147.

Disposición transitoria primeira. *Participación no financiamento das administracións públicas.*

Durante o período comprendido entre o 1 de xaneiro de 2007 e o 31 de decembro de 2015, e para favorecer a implantación progresiva do Sistema, a Administración xeral do Estado establecerá anualmente nos seus orzamentos créditos para a celebración dos convenios coas administracións das comunidades autónomas de acordo co artigo 10 desta lei.

Disposición transitoria segunda.

Durante un período máximo de seis meses desde a data de inicio para a presentación de solicitudes de recoñecemento da situación de dependencia, quedará en suspenso o previsto no artigo 28.6 sobre delegación, contratación ou concerto.

Disposición derradeira primeira. *Aplicación progresiva da lei.*

1. A efectividade do dereito ás prestacións de dependencia incluídas nesta lei exercerase progresivamente, de modo gradual, e realizarase de acordo co seguinte calendario a partir do 1 de xaneiro de 2007:

O primeiro ano a aqueles que sexan valorados no grao III de gran dependencia, niveis 2 e 1.

No segundo e terceiro ano a aqueles que sexan valorados no grao II de dependencia severa, nivel 2.

No terceiro e cuarto ano a aqueles que sexan valorados no grao II de dependencia severa, nivel 1.

O quinto e sexto ano a aqueles que sexan valorados no grao I de dependencia moderada, nivel 2.

O sétimo e oitavo ano a aqueles que sexan valorados no grao I de dependencia moderada, nivel 1.

2. O recoñecemento do dereito contido nas resolucións das administracións públicas competentes xerará o dereito de acceso aos servizos e prestacións correspondentes, previstos nos artigos 17 a 25 desta lei, a partir do

inicio do seu ano de implantación de acordo co calendario do punto 1 desta disposición ou desde o momento da súa solicitude de recoñecemento polo interesado, se esta é posterior a esa data.

3. Transcorridos os primeiros tres anos de aplicación progresiva da lei, o Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia realizará unha avaliación dos seus resultados, propoñendo as modificacións na implantación do sistema que, de ser o caso, considere procedentes.

4. Na avaliación dos resultados a que se refire o punto anterior efectuarase informe de impacto de xénero sobre o desenvolvemento da lei.

Disposición derradeira segunda. *Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.*

No prazo máximo de tres meses desde a entrada en vigor desta lei, deberase constituír o Consello Territorial do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia regulado no artigo 8.

Disposición derradeira terceira. *Comité Consultivo.*

No prazo máximo de tres meses desde a entrada en vigor desta lei, deberase constituír o Comité Consultivo do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia regulado no artigo 40.

Disposición derradeira cuarta. *Marco de cooperación interadministrativa para o desenvolvemento da lei.*

No prazo máximo de tres meses desde a súa constitución, o Consello Territorial do sistema acordará o marco de cooperación interadministrativa para o desenvolvemento da lei previsto no artigo 10, así como o calendario para o desenvolvemento das previsións contidas nesta lei.

Disposición derradeira quinta. *Desenvolvemento regulamentario.*

No prazo máximo de tres meses tras a constitución do Consello, e de conformidade cos correspondentes acordos do Consello Territorial do sistema, aprobarase a intensidade de protección dos servizos previstos de acordo cos artigos 10.3 e 15, así como o baremo para a valoración do grao e niveis de dependencia previstos nos artigos 26 e 27.

Disposición derradeira sexta. *Informe anual.*

1. O Goberno deberá informar as Cortes anualmente da execución das previsións contidas nesta lei.

2. O dito informe incorporará a memoria do Consello Territorial e o ditame dos órganos consultivos.

Disposición derradeira sétima. *Habilitación normativa.*

Facúltase o Goberno para ditar cantas disposicións sexan necesarias para o desenvolvemento e execución desta lei.

Disposición derradeira oitava. *Fundamento constitucional.*

Esta lei dítase ao abeiro da competencia exclusiva do Estado para regular as condicións básicas que garantan a igualdade de todos os españois no exercicio dos dereitos e o cumprimento dos deberes constitucionais, conforme o artigo 149.1.1.ª da Constitución.

Disposición derradeira novena. *Entrada en vigor.*

Esta lei entrará en vigor o primeiro día do mes seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a todos os españois, particulares e autoridades, que cumpran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 14 de decembro de 2006.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

21991 LEI 40/2006, do 14 de decembro, do Estatuto da cidadanía española no exterior. («BOE» 299, do 15-12-2006.)

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

1. A emigración española constituíu un fenómeno político, social e económico que caracterizou a nosa historia, acentuándose desde a segunda metade do século XIX ata máis alá de mediados do século XX.

2. As primeiras leis sobre a emigración, que datan de 1907 e 1924, naceron co simple obxectivo de proclamar a liberdade de emigración e de propiciar os desprazamentos dos españois ao estranxeiro, sen que se establecesen medidas específicas de protección unha vez instalados no país de acollida.

3. Durante os séculos XIX e XX, en diversos períodos, producíronse vagas de exiliados políticos de distintas orientacións e signos; así mesmo, como consecuencia da Guerra Civil española e da ditadura, a partir de 1939 comeza a producirse un éxodo de refuxiados políticos e unha emigración de carácter económico a outros países, motivada polas duras circunstancias da posguerra que se viven en España, e atraída polas boas perspectivas de traballo e o maior nivel de vida derivado do crecemento económico existente neses países.

O exilio, como consecuencia da Guerra Civil española e a ditadura, significou, sen dúbida, unha perda para o desenvolvemento económico, cultural e social de España. En sentido inverso, os países que acolleron os refuxiados españois puidéronse beneficiar coa formación académica, científica e profesional dos exiliados.

4. A Lei 93/1960, do 22 de decembro, de bases de ordenación da emigración e o Decreto lei 1000/1962, do 3 de maio, que aproba o texto articulado desta lei, elaborados durante o réxime de ditadura, ignoran a existencia de centos de miles de exiliados en Europa e Iberoamérica, aínda que é certo que marcan un cambio de criterio no enfoque da corrente migratoria.

5. As razóns deste cambio obedecen á vontade de regular a emigración da poboación española e, ao mesmo tempo, impulsala. A resultas disto, manterase cun crecemento constante, ata 1967, aquel fenómeno